

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

CONCLUSIONS DE L'ASSEMBLEA DE LA SEU D'URGELL

La Protecció dels Espais d'Interès Natural i l'Economia Agroforestal

“Per a la conservació del medi necessitem dones i homes”

1. Un cop més en el marc del Congrés, queden paleses reivindicacions envers el món rural com:
 - El reconeixement de la gestió primària lligada inequívocament a la definició del nostre paisatge.
 - La reclamació de fer, tots plegats, un exercici de desgreuge envers les activitats agràries i forestals.
 - La reivindicació d'una administració accessible, amb finestra única i gestionada amb paràmetres transversals.

2. **L'espai natural protegit ha de ser fruit del diàleg amb tots els agents del territori.**

3. **L'actual legislació, referent als Espais d'Interès Natural (EIN), és obsoleta. Cal actualitzar-la** amb les següents consideracions:
 - S'han de marcar objectius clars.
 - Ha de ser flexible per l'adequació, en especial, dels models de gestió a diferents situacions i/o zones.
 - Ha de ser transparent, democràtica i amb la major participació possible.
 - Ha d'anar acompanyada d'instruments financers i econòmics i si convé, amb instruments contractuals.
 - Ha de reconèixer el paper clau del sector primari en el manteniment de la qualitat del paisatge i la biodiversitat.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

- S'han de simplificar i compilar les normes, ja que existeix una superposició de diverses proteccions sobre el mateix territori. De la mateixa manera, s'han de simplificar les normes en l'apartat de procediment.
4. **Els espais d'interès natural i les activitats econòmiques** (agràries i forestals) **han de ser compatibles**. És més, s'ha de reconèixer la dimensió ambiental del sector primari amb una adequació que permeti l'equilibri entre la protecció dels espais naturals i l'activitat econòmica. I encara més, s'han de fomentar les activitats en els espais d'interès natural tot simplificant els procediments administratius.
 5. **Els espais d'interès natural han de ser dinamitzadors econòmics** i, per tant, s'han de posar els mecanismes necessaris perquè sigui així.
 6. **Cal definir estratègies per prioritzar i coordinar** el PEIN per aconseguir:
 - La valorització pública i privada.
 - La implicació pública, usos i foment d'una educació ambiental.
 7. **Els instruments fiscals i econòmics que donin suport als EIN** han de proporcionar mesures: compensatòries, de foment, contractuals (destacant que aquesta última, amb caràcter voluntari, és una de les mesures equilibrades) i incentius fiscals.
 8. **Es planteja la necessitat de crear un òrgan** que coordini les actuacions de manera global i descentralitzada, **conjuntament el Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca, el Departament de Medi Ambient i Habitatge i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques.**

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

9. Les **explotacions forestals**, com a sector primari, generen una activitat econòmica que requereix un **compromís ferm** dels titulars forestals, de l'administració i en especial de la societat, per mantenir una gestió forestal rendible i compatible amb l'entorn, per modelar i millorar el paisatge i per tenir boscos millors. Tot plegat, és la millor manera de conservar el patrimoni agroforestal.
10. És fonamental tenir presents les **Conclusions de la II Conferència Internacional sobre estratègies de prevenció d'incendis al Sud d'Europa** que va tenir lloc els dies 9, 10 i 11 de maig de 2005 a Barcelona. En els 9 punts inicials de "La Gestió Forestal com a eina per a la Prevenció d'Incendis". (www.ctfc.es/confeinfor). **Fent especial incidència en:**
- **La necessitat d'una coordinació transversal entre els departaments de Política Territorial, Medi ambient, Agricultura i Interior i els agents implicats en la gestió forestal i en prevenció d'incendis.**
 - **La necessitat de fomentar la dinamització del sector**, ja que la seva mancança és una feblesa que es posa de manifest amb els incendis.
11. **Per dur a terme una política forestal adequada a Catalunya és necessari incrementar els recursos públics destinats a la gestió forestal.** Respecte als instruments d'ordenació forestal, cal que el Pla de Política Forestal suposi un compromís, amb els recursos que l'execució d'aquells exigeixi. A més a més, ha de ser l'instrument que permeti donar el full de ruta en els propers 10 anys.
12. **La llei forestal catalana no està implementada correctament.** Perquè aquesta implementació sigui efectiva ha d'incloure:
- Un model de gestió d'explotacions forestals adaptada als diferents tipus de boscos (per exemple la reducció de la càrrega combustible dels boscos mediterranis)

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

- Una major transparència en l'elaboració d'un registre d'explotacions
- La regulació dels usos del bosc, així com el seguiment i el control de l'adequada gestió d'aquest (previ estudis i debats)
- El reconeixement explícit de les externalitats positives i el deure d'internalitzar-les.

13. **Cal fomentar l'educació ambiental en valors de la silvicultura**, ja que es detecta un gran desconeixement en aquest camp.

14. **Cal fomentar la formació dels treballadors forestals i la dignificació de la professió.**

15. **Cal donar eines i instruments per garantir la revalorització i viabilitat econòmica** de les explotacions sostenibles, internalitzant les externalitats positives per convertir-les en ingressos directes i regulant l'aprofitament dels productes secundaris del bosc (pinyons, bolets, tòfones,..) En aquest sentit, caldrà un PACTE perquè els beneficis de la comercialització d'aquestes externalitats repercutixin als propietaris forestals.

16. S'ha de fomentar **la creació d'associacions i/o agrupacions forestals** per economitza costos d'escala.

17. Un aspecte fonamental a destacar és **la conservació de l'arquitectura rural que comença pel manteniment d'activitats i de població al territori**. Aquesta premissa s'hauria de recollir a la proposta de "Declaració d'integració paisatgística" del Departament de Política Territorial, escoltant totes les parts implicades.

18. **La conservació, la gestió i la planificació de l'arquitectura rural** han d'anar lligades. Es plantegen iniciatives com un "Pla d'ús de les masies" que

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

permeti millorar les activitats i la qualitat de vida, sempre sotmès a uns condicionants estètics i arquitectònics. Cal estudiar-ne la viabilitat.

19.El marc legal actual permet l'especificitat territorial, per això instem les **administracions a treballar envers una urgent i adequada planificació territorial coherent amb les necessitats del territori i consensuada entre tots els actors implicats al territori.**

El desplegament de la llei d'urbanisme 2/2002 ha d'estar adequat a les zones rurals dins del marc de la planificació territorial.

20.La llei d'urbanisme obliga a realitzar catàlegs dels municipis per una ordenació i planificació adequades (segons l'article 48.2). Per tant:

- És necessari que **s'executin, de manera urgent, els catàlegs amb coneixement i sensibilitat del territori**
- **Cal que les administracions posin les eines i els mecanismes necessaris, dotant de recursos suficients als ens locals i en especial als més petits.** El Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha de definir un marc que concreti els continguts, al mateix temps que sigui simplificada i amb una tramitació àgil.
- S'han d'unificar criteris pels diferents catàlegs municipals que incloguin tant les masies, com l'arquitectura d'art menor.

21.Cal clarificar una **discriminació positiva envers la gent que viu i treballa al món rural** i que actua com a eix vertebrador del territori, tenint en compte que el sector primari és productor actiu del paisatge.

22.S'han de fomentar iniciatives que permetin la conservació i la valorització del patrimoni cultural i social del món rural com:

- Contractes globals d'explotació.
- Elaboració d'inventaris.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

- Gestions racionals i sostenibles de l'arquitectura rural.
- Eliminació de construccions obsoletes, fora d'ús.

23. És necessària la creació d'una Comissió transversal multidisciplinar de revalorització del paisatge.

24. Es proposa crear, en el marc de la legislació actual, una comissió que faci seguiment dels elements arquitectònics degradats, en desús i sense cap vàlua artística i faci executar la seva eliminació o recuperació sense ser una càrrega.

25. Cal transmetre a la societat, la cultura derivada de la conservació patrimonial. Per això es proposa que aquesta educació s'iniciï a les escoles.

Els 9 punts citats a l'apartat 9 de les conclusions, extrets de la pàgina web (www.ctfc.es/confeinfor), són els que es redacten aquí:

1. Els boscos i els espais forestals deixen o desenvolupen nombrosos beneficis al conjunt de la societat, com la retenció del CO₂, la lluita contra l'erosió del sòl, la contribució a reduir el canvi climàtic, assegurar recursos hídrics, i conservar el paisatge, entre altres.
2. Els beneficis indicats, coneguts com les "externalitats positives", contribueixen de forma directa a garantir la qualitat de vida del conjunt dels ciutadans.
3. L'article 45.2 de la Constitució Espanyola dirigeix un mandat als poders públics per a garantir la preservació i defensa del medi ambient i vetllar per la utilització racional dels recursos naturals, recolzant-se en la indispensable solidaritat col·lectiva.
4. La gestió forestal sostenible comporta, habitual i ordinàriament, una limitació dels aprofitaments forestals de natura o caràcter productiu, al temps que

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

- genera els correlatius sacrificis econòmics als seus titulars (siguin públics o privats).
5. La funció social dels boscos és d'una rellevància extraordinària i actualment supera, amb diferència, la pròpia funció econòmica i utilitat individual per als seus titulars.
 6. Els boscos constitueixen una vertadera "infraestructura col·lectiva", i l'adequat manteniment i conservació dels espais forestals exigeix importants inversions i treballs, com la instal·lació de punts d'aigua, el manteniment de pistes forestals, camins i tallafocs o la neteja de les restes forestals. Aquestes inversions precisen finançament públic per tal de ser possibles.
 7. La gestió forestal sostenible exigeix també la implantació del principi de planificació forestal i el compromís entre la propietat forestal, l'Administració i el conjunt de la societat, per a la consecució dels distints objectius fixats en Política Forestal.
 8. El problema endèmic per al desenvolupament de Polítiques Ambientals, i en particular per a l'execució de polítiques en matèria forestal i d'espais naturals, és de finançament. Davant l'habitual i adequada dotació pressupostària en matèria d'obres i infraestructures per part dels distints governs i Administracions públiques, la defensa del medi ambient es veu debilitada per una inqüestionable falta de recursos.
 9. El desenvolupament de Polítiques Ambientals eficaces exigeix garantir per Llei, la dotació econòmica suficient i l'assignació de recursos adequada per aquestes. A tal efecte, resulta imprescindible l'articulació de Fons Ambientals i l'afectació als mateixos de determinats ingressos.

Seu d'Urgell, 18 de novembre de 2005